



Pohdintaa ja skenaarioita Euroopan tulevaisuudesta

*Vesa-Pekka Poutanen
Talouspoliittinen neuvonantaja
Euroopan komission Suomen-edustusto*

Kuntamarkkinat 13.9.2017



EUROOPAN TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT



Euroopan tulevaisuuteen vaikuttavat tekijät



**Muuttuva paikka
kehittyvässä maailmassa**



**Talouden ja yhteiskunnan
perusteellinen muutos**



**Turvallisuutta ja rajoja koskevat
uhkat ja huolenaiheet kasvavat**



**Luottamus ja legitimitetti
kyseenalaistettu**



Muuttuva paikka kehittyvässä maailmassa



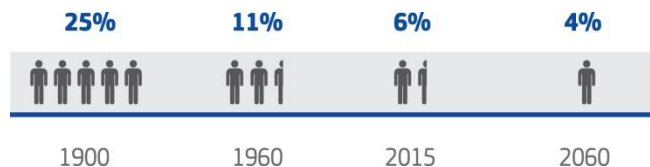
Taloudellinen painoarvo

	2004	2015	
Yhdysvallat	28%	24%	↘
EU27	26%	22%	↘
Japani	11%	6%	↘
Yhdistynyt kuningaskunta	5%	4%	↘
Kiina	5%	15%	↗
Kanada	2%	2%	→
Meksiko	2%	2%	→
Brasilia	<2%	2%	↗
Intia	<2%	3%	↗
Muu maailma	18%	21%	↗

Lähde: Eurostat ja YK:n tilasto-osasto

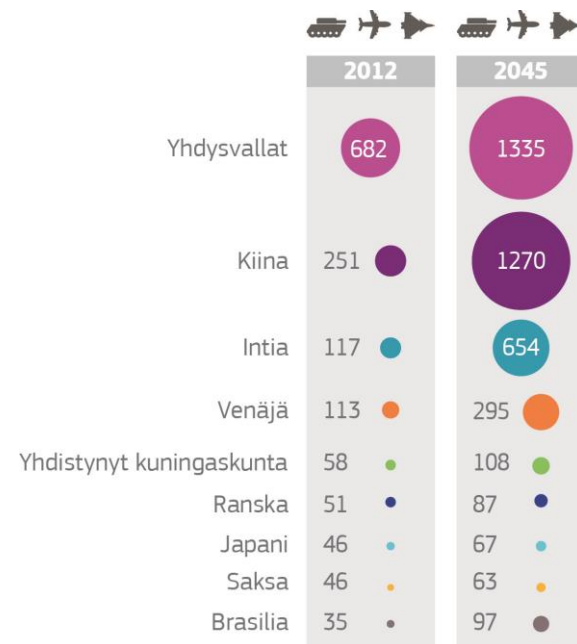


Väestönkehitys



Puolustuksen painotus

Defence expenditure by 2045 (in billion USD)



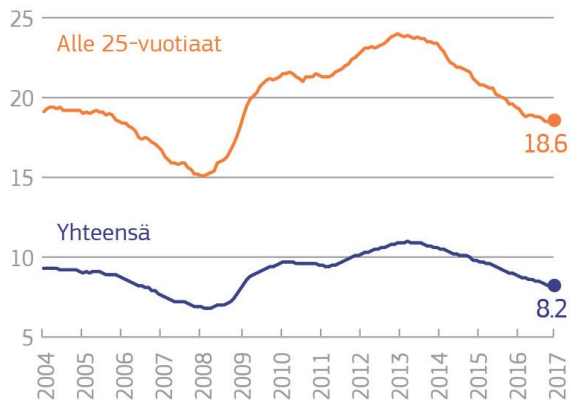


Talouden ja yhteiskunnan perusteellinen muutos



Talouskriisin vaikutukset

Työttömyysaste

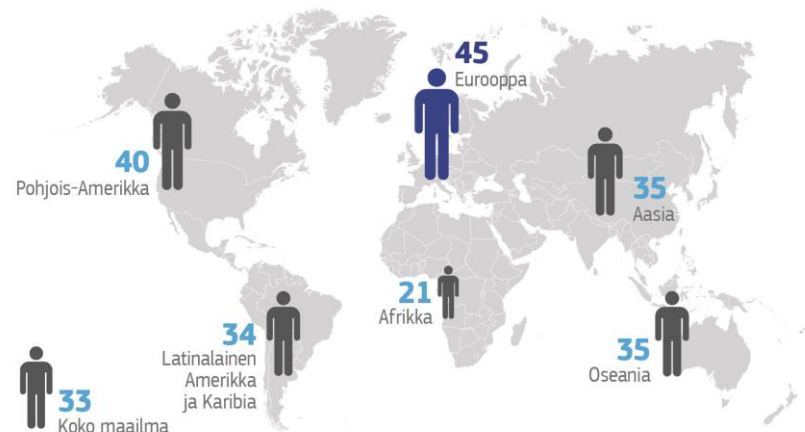


Lähde: Euroopan komissio



Väestörakenteen kehitys

Mediaani-ikä alueittain vuoteen 2030 mennessä



Lähde: Rand Europe



Ilmastomuutos ja ympäristöongelmat



Uusi teknologia ja digitalisaatio



Turvallisuutta ja rajoja koskevat uhkat ja huolenaiheet kasvavat



Turvallisuus



Rajat





Luottamus ja legitimiteetti kyseenalaistettu



Populistinen ja
kansallismielinen
retoriikka



Lupausten ja niiden
toteutumisen välillä kuilu



Jatkuva uutisvirta

Source: ©Pulse of Europe





Viisi skenaariota EU27:n tulevaisuudesta



Yhtenäisyys

Kunkin skenaarion lähtökohtana on, että 27 jäsenvaltiota etenevät yhdessä unionina.



Tavoite

Saada ihmiset pohtimaan Euroopan tulevaisuutta ja valita paras toimien yhdistelmä

Viidessä skenaariossa esitetään tilannekuvia siitä, millaiseksi unioni voisi kehittyä vuoteen 2025 mennessä, riippuen siitä, millaisia valintoja nyt tehdään:

- skenaariot kattavat erilaisia vaihtoehtoja, ja ne ovat osittain päällekkäisiä
- ne ovat esimerkkejä, eivät yksityiskohtaisia suunnitelmia
- ne eivät sulje toisiaan pois eivätkä estä luomasta muita skenaarioita



Viisi skenaariota



Jatketaan entiseen tapaan

EU27 keskittyy myönteisen uudistus-ohjelmansa toteuttamiseen



Sisä-markkinat etusijalle

EU27:n painopiste siirtyy asteittain kohti sisämarkkinoita



Halukkaat tekevät enemmän yhdessä

EU27 antaa halukkaiden jäsenvaltioiden tehdä joillakin aloilla enemmän yhdessä



Tehdään vähemmän mutta tehokkaammin

EU27 tekee valitsemillaan politiikan aloilla enemmän ja nopeammin ja vähentää toimintaansa muilla aloilla



Tehdään paljon enemmän asioita yhdessä

Jäsenvaltiot päättävät tehdä paljon enemmän asioita yhdessä eri politiikan aloilla



Skenaario



1

Jatketaan entiseen tapaan

EU27 keskittyy myönteisen uudistusohjelmansa toteuttamiseen.



Myönteinen toimintaohjelma tuottaa positiivisia tuloksia



27 jäsenvaltion yhtenäisyys säilyy, mutta suuret kiistat voivat asettaa sen koetukselle



Kuulua lupausten ja konkreettisten tulosten välillä voidaan kaventaa vain jos on yhteinen vakaa aikomus päästä yhdessä tuloksiin



Skenaario

2 Sisämarkkinat etusijalle



EU27 ei voi saavuttaa yhteisymmärrystä etenemisestä muilla kuin sisämarkkinoiden avainaloilla.



Päätöksentekoa on ehkä helpompi ymmärtää



On vaikeampi puuttua ongelmiin, jotka koskettavat useampaa kuin yhtä jäsenvaltiota, minkä vuoksi kuilu odotusten ja yhteisiä haasteita koskevien ratkaisujen välillä kasvaa



EU:n lainsäädännössä taattuja kansalaisten oikeuksia saatetaan jossakin vaiheessa rajoittaa



Skenaario

3 Halukkaat tekevät enemmän yhdessä



EU27 antaa halukkaiden jäsenvaltioiden tehdä yhdessä enemmän joillakin aloilla.



EU27 säilyy yhtenäisenä samalla kun niille jäsenvaltioille, jotka haluavat tehdä enemmän yhteistyötä, tarjotaan siihen mahdollisuus



Odotusten ja saavutettujen tulosten välinen kuilu umpeutuu niissä jäsenvaltioissa, jotka haluavat ja ovat päättäneet tehdä enemmän yhdessä



Tällöin on ratkaistava kysymyksiä, jotka liittyvät eri päätöksentekotasojen läpinäkyvyyteen ja vastuuvastuuseen



EU:n lainsäädännössä taatut kansalaisten oikeudet voivat olla erilaisia riippuen siitä, missä asuu



Skenaario

4 Tehdään vähemmän mutta tehokkaammin



EU27 tekee valitsemillaan politiikan aloilla enemmän ja nopeammin, mutta ei toimi lainkaan aloilla, joilla sen ei katsota tuovan lisäarvoa



Unionin kansalaiset kokevat, että EU toimii vain silloin kun sen toiminnasta saadaan todellista lisäarvoa



Kun resurssit ja huomio kohdennetaan nykyistä selkeämmin vain valikoiduille aloille, EU27 pystyy toimimaan nopeammin



Alussa on vaikea sopia siitä, mitkä alat olisi asetettava ensisijaisiksi ja missä pitäisi tehdä vähemmän



Skenaario

5 Tehdään paljon enemmän asioita yhdessä



Jäsenvaltiot päättävät tehdä paljon enemmän asioita yhdessä eri politiikan aloilla.



Päätöksiä tehdään EU:n tasolla huomattavasti enemmän ja nopeammin



Kansalaisilla on EU:n lainsäädännön nojalla enemmän oikeuksia



On kuitenkin vaarana, että vieraannutetaan ne yhteiskunnan tahot, joiden mielestä EU:lta puuttuu legitimitetti tai se on vienyt liikaa valtaa kansallisilta viranomaisilta



Jatkotoimet





POHDINTA-ASIAKIRJA
EUROOPAN SOSIAALISESTA
ULOTTUVUUDESTA



Pohdinta-asiakirja Euroopan sosiaalisesta ulottuvuudesta



Vaihtoehtoja:

- **Sosiaalinen ulottuvuus rajoitetaan koskemaan ainoastaan vapaata liikkuvuutta**
- **Halukkaat tekevät enemmän sosiaaliasioissa**
- **27 jäsenmaan EU syventää sosiaalista ulottuvuutta yhdessä**



POHDINTA-ASIAKIRJA
GLOBALISAATION HALLINNASTA



Pohdinta-asiakirja globalisaation hallinnasta



Toimintamallit:

- **Sääntöpohjainen kansainvälinen järjestys**
- **Oikeudenmukaisuus EU:n sisällä**
- **Globalisaation aiheuttamiin epäkohtiin vastaaminen**



POHDINTA-ASIAKIRJA
TALOUS- JA RAHALIITON
SYVENTÄMISESTÄ



Pohdinta-asiakirja talous- ja rahaliiton syventämisestä



Tarvittavat etenemisalueet:

- **Aidon rahoitusunionin viimeistely**
- **Yhentyneemmän talous- ja finanssivakausionin luominen**
- **Demokraattisen vastuuvollisuuden ankkurointi ja euroalueen instituutioiden vahvistaminen**



POHDINTA-ASIAKIRJA
EUROOPAN PUOLUSTUKSEN
TULEVAISUUDESTA



Pohdinta-asiakirja Euroopan puolustuksen tulevaisuudesta



Esimerkki skenaarioita:

- **Turvallisuus- ja puolustusyhteistyö**
- **Jaettu turvallisuus ja puolustus**
- **Yhteinen puolustus ja turvallisuus**



Pohdinta-asiakirja EU:n rahoituksen tulevaisuudesta



Perusperiaatteita:

- **Varojen käytön tehokkuus**
- **Talousarvion yksinkertaistaminen**
- **Varojen käytön joustavuus**
- **Maksuosuuksien alennukset poistettava**



Mihin tästä eteenpäin?

Jean-Claude Juncker – SotEU puhe – 6. skenaario



- **Ei monen nopeuden Eurooppaa**
- **Talous- ja rahaliitto:**
 - Euro on koko EU:n yhteinen raha
 - Euroopan talous- ja finanssiministeri
 - Euroalueen budjetti EU:n talousarvion sisällä
- **Turvallisuus ja terrorismintorjunta**
 - Euroopan kyberturvallisuusvirasto
 - Eurooppalainen tiedusteluyksikkö
 - Yhteisen rajavalvonnan ja puolustuksen vahvistaminen
- **Oikeudenmukainen Eurooppa:**
 - Työntekijöiden oikeudet -> lähetettyjen työntekijöiden direktiivi
 - Euroopan tason työviranomaisen
- **Tehokkaampi päätöksenteko**
 - Siirtyminen määräenemmistöpäätöksiin yhä useammin perussopimusten puitteissa

Kiitos mielenkiinnosta!



LISÄTIETOJA

Euroopan tulevaisuus
ec.europa.eu/future-europe